

TAAL

• Woordsoorten

lidwoorden: de, het, een

zelfstandige naamwoorden: planten, dieren, dingen, mensen

bijvoeglijk naamwoord: vertelt iets meer over het zelfstandig naamwoord

werkwoord: doe-woorden

de prachtige hond groeit

lidwoord

bijvoeglijk naamwoord

zelfst. naamwoord

werkwoord

Omcirkel de zelfstandige naamwoorden.

jas mooi helikopter koud
kuisen tekenen wasmand
fantastisch scooter fietsband banaan
snel

Omcirkel de bijvoeglijke naamwoorden.

schattig tankstation kajak fris
juf grauw lief
containerpark armband gebogen ademen
vreemd

In elke zin staan twee zelfstandige naamwoorden. Onderstreep ze.
Omcirkel alle lidwoorden.

De school is gesloten op zaterdag.

De tafel in de keuken is groot.

De groene appel valt van de boom.

De hond in het hok blaft luid.

In de hoofdstraat van de stad is het druk.

De jas en wanten zijn rood.

De wolken zweven voorbij de zon.

De koe graast in de wei.

Omcirkel de werkwoorden in de zinnen hieronder. Vul op de lijntjes aan met een goed bijvoeglijk naamwoord.

De oude school is gesloten op zaterdag.

De tafel in de groene keuken is groot.

De groene appel valt van de hoge boom.

De luie hond in het bruine hok blaft luid.

In de hoofdstraat van de grote stad is het druk.

De lange jas en wanten zijn rood.

De grijze wolken zweven voorbij de zon.

De bonte koe graast in de wei.

Markeer de zelfstandige naamwoorden en de eigennamen.

kast	fles	lopen	wit	Brussel
Julie	giraf	tulpen	stoelen	konijn
drinken	mama	groot	glas	bomen
vinger	groeien	boos	oma	oud

Onderstreep de bijvoeglijke naamwoorden. Trek een pijltje naar het zelfstandig naamwoord waarbij het hoort.

De kleine hond speelt in de grote tuin.

De lieve juf geeft leuke stickers.

Het kleine cadeautje ligt op de mooie tafel.

De wilde jongen speelt met de blauwe bal.

De kleurrijke bloemen staan in de mooie vaas.

Het lelijke schilderij hangt in het oude museum.

Het kleine meisje eet een lekker ijsje.

Markeer alle werkwoorden.

eten	slapen	boeken	wassen
stoelen	grote	bomen	gamen
zingen	zussen	lezen	fietsen
skaten	lampen	zwemmen	fluiten
gaan	hebben	deuren	kijken

- **zinsdelen, persoonsvorm en onderwerp**

Zinsdelen zijn woorden of woordgroepjes binnen de zin die bij elkaar horen. Je kan die woorden niet uit elkaar trekken. Een zinsdeel kan uit 1 woord bestaan, maar ook uit meerdere woorden.

Als je de volgorde van de zin verandert, blijven die woordgroepen altijd bij elkaar. Je kan je zin ook telkens laten starten met een ander zinsdeel.

een voorbeeld:

Joya / gaf / aan het witte paard / een heerlijk appeltje.

Gaf / Joya / aan het witte paard / een heerlijk appeltje?

Aan het witte paard / gaf / Joya / een heerlijk appeltje.

Een heerlijk appeltje / gaf / Joya / aan het witte paard.

Oefenen! Verdeel de zinnen in zinsdelen. Schrijf ze opnieuw met elk zinsdeel vooraan.

Voor de zin staat ter controle in hoeveel zinsdelen je de zin moet opsplitsen (!).

(4) De vriendelijke jongen / ^{aan}stuurde / zijn buurmeisje / een kaart. //

Stuurde de vriendelijke jongen ^{aan}zijn buurmeisje een kaart?
Een kaart stuurde de vriendelijke jongen aan zijn buurmeisje.
Aan zijn buurmeisje stuurde de vriendelijke jongen een kaart.

(4) Benny / heeft / in de dierentuin / gewerkt. //

Heeft Benny in de dierentuin gewerkt?
In de dierentuin heeft Benny gewerkt.
Gewerkt heeft Benny in de dierentuin.

(4) Vorig jaar | liep | de oude man | een marathon. ||

Liep | de oude man | vorig jaar | een marathon? ||
De oude man liep vorig jaar een marathon.
Een marathon liep de oude man vorig jaar.

(3) In de zee | zwemmen | vele vissen. ||

Zwemmen vele vissen in de zee?
Vele vissen zwemmen in de zee.

Verdeel de zinnen in zinsdelen. Het aantal zinsdelen staat vooraan.

(4) Op haar verjaardag | wil | tante Fien | naar een restaurant. ||

(4) Zou | jij | de was | ophangen? ||

(3) Iedereen | neemt | een blauwe balpen. ||

(3) Op de knutseltafel | liggen | een schaar en potloden. ||

(3) De fles | was | gebroken. ||

(4) Ik | doe | mijn haren | in een lange vlecht. ||

(3) De bakker en de slager | wonen | naast elkaar. ||

(3) De zon | prikt | in mijn ogen. ||

Ik schrijf eerst de ja-nee-vraag.

Ik onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.

1 We lopen op het strand.

Lopen we op het strand?

2 De wind waait hard.

Waait de wind hard?

3 Boven ons vliegen enkele meeuwen.

Vliegen enkele meeuwen boven ons?

4 Straks gaan we zwemmen.

Gaan we straks zwemmen?

5 Nu is het nog te koud.

Is het nu nog te koud?

6 Mijn broer wil schelpen zoeken.

Wil mijn broer schelpen zoeken?

7 Hebben jullie nog geen honger?

8 Van overal komen mensen naar het strand.

Komen mensen van overal naar het strand?

Ik denk aan de ja-nee-vraag.

Ik onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.

- 1 De jongen staat op zijn hoofd op een plein in de stad.
- 2 Vandaag komt de wind uit het westen.
- 3 Jullie moeten blijven volhouden.
- 4 Heel stilletjes loopt een muisje door het huis.
- 5 Heb jij een sleutel om dit huis binnen te gaan?
- 6 De klokken van die kerk zijn van brons.
- 7 In de verte hoor ik de kerkklokken al luiden.
- 8 Die geiten kunnen heel hoog op een berg klimmen.
- 9 Berggeiten zijn heel goede klimmers.
- 10 Buiten de kerk hoor ik de heldere stemmen van de meisjes.
- 11 In dit koor zingen de beste zangertjes.
- 12 Blijven jullie nog laat op?
- 13 Nee, het is tijd om naar bed te gaan.
- 14 Hopelijk wil opa nog een verhaal vertellen.
- 15 In de bocht zien we de renners met volle kracht de sprint beginnen.

Ik onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal. Ik denk eerst aan de ja-nee-vraag.

- 1 De volgende dag gaan we varen.
- 2 Een visser neemt ons mee.
- 3 Hopelijk word ik niet zeeziek.
- 4 Rustig klotsen de golven tegen de boeg.
- 5 Vanop het dek kun je de kustlijn zien.
- 6 Overal lopen mensen op het strand.
- 7 Sommige mensen zonnen op het warme zand.
- 8 Een koele bries verfrist ons.
- 9 De visser laat een klein net zakken in het water.
- 10 Nu moeten we een tijdje wachten.
- 11 Dan wordt het net terug opgehaald.
- 12 De kleinste visjes worden terug in het water gegooid.
- 13 In het net spartelt een grote pladijs.
- 14 Een krab probeert te ontsnappen.
- 15 Het is al tijd voor de terugreis.

